

D66 en SP torpederen opzet Nederlands Lerarenregister

Fred van Leeuwen

Algemeen Secretaris Education International

Op 5 October was het wereld Lerarendag. In veel landen hebben onderwijsvakorganisaties, de hoeders van het leraarsvak, de noodklok geluid. Wereldwijd is een gevaarlijke trend ingezet die het leraarsberoep bedreigt: de-professionalisering. Leerkrachten werken steeds vaker op contractbasis, de werkdruk neemt toe, terwijl hun professionele ruimte al maar kleiner wordt. Volgens veel docenten is dit onder meer het gevolg van al die adviesbureaus, andere zelfverklaarde experts, en, ja ook, politici, die zich in de klas verdringen om hen van advies te dienen of zelfs te instrueren wat en hoe er moet worden onderwezen.

De afreken- en toetscultuur is een tweede verklaring voor de aftakeling van het leraarsvak. In sommige landen heeft dit al geleid tot een uittocht van vooral jonge leraren, die het na enkele jaren voor gezien houden. Ook de explosieve groei van onbevoegde leraren is een teken aan de wand. Is onderwijzen eigenlijk nog wel een beroep?

Natuurlijk is het dat. Maar om dat beroep te beschermen en te versterken moeten leraren er zelf weer controle over krijgen, moeten zij het heft in eigen hand nemen en zelf hun professionele standaarden vaststellen. Zoals artsen, advocaten en architecten dat doen, zonder bemoeienis van bedrijven, onderwijswerkgevers en politici. Nederland staat nu op het punt een eerste stap te zetten in die richting. Leraren krijgen zeggenschap over hun eigen professionele standaarden en over een "Lerarenregister" waar alle leerkrachten straks bij moeten zijn ingeschreven. Initiatiefnemer is de "Onderwijscoöperatie", een samenwerkingsverband van onderwijsvakorganisaties. Vanzelfsprekend moet zo'n register een wettelijke basis krijgen. Op 11 oktober zal hierover door de tweede kamer een besluit worden genomen.

Hoewel men zou verwachten dat de Nederlandse volksvertegenwoordiging haar handen dichtknijpt bij zo'n initiatief, dat prachtige kansen biedt voor een verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, dreigen D66 en SP, partijen die zich altijd zo luidruchtig laten voorstaan op hun aandacht voor beter onderwijs, roet in het eten te gooien.

Zo willen de onderwijsspecialisten van D66 dat de onderwijsvakorganisaties buiten spel worden gezet. Hier openbaart zich het dedain waarmee D66 zich gewoonlijk over de vakbeweging uit laat. Die zou niet representatief zijn en eigenlijk helemaal uit de tijd. Dat de Nederlandse onderwijsbonden juist zeer representatief zijn en meer leden hebben dan welke politieke partij dan ook, wordt voor het gemak over het hoofd gezien. Wat kennelijk evenmin begrepen wordt is dat de vrije, democratische vakbeweging, evenals de vrije pers, en een gedegen en toegankelijk schoolsysteem, belangrijke pijlers zijn van onze democratische stelsels. En het getuigt van hoogmoed wil je aan één van die pijlers de bijl zetten.

Ook de SP schijnt weinig vertrouwen te hebben in de onderwijsvakorganisaties. Die partij wil eerst een "draagvlakmeting" houden onder leraren, waaronder de bijna tweehonderd duizend leden van die bonden zelf. Dat is te zot voor woorden. Men is kennelijk even de weg kwijtgeraakt.

Al zolang zij bestaan zetten de Nederlandse leden van Education International, de Algemene Onderwijsbond (AOB) en CNV Onderwijs, zich in voor de belangen van leraren en voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Die dubbele doelstelling is kenmerkend voor vrijwel alle

onderwijsvakbonden in de wereld. De kwaliteit van het onderwijs hangt immers nauw samen met de positie van leraren. Het feit dat het Nederlandse onderwijs tot het beste in de wereld mag worden gerekend is niet zo zeer het gevolg van wijze politieke besluitvorming, als wel van de toewijding, de inzet en het vakmanschap van de leraren en hun vakorganisaties bij wie sinds jaar en dag de belangen van kinderen en jonge mensen voorop staan. Die bonden nu buiten de deur willen zetten is onzinnig.

Of is het misschien de profileringsdrang van de D66- en SP-onderwijsspecialisten die hen in aanloop naar de verkiezingen het zicht op de werkelijkheid belemmert? Dat een VVD Staatssecretaris met een goed plan komt aanzetten dat bovendien de steun heeft van de representatieve onderwijsvakorganisaties, dat kunnen de "onderwijspartijen" natuurlijk niet over hun kant laten gaan. De tijd van complimentjes is immers voorbij. Dat kan zo zijn, maar het is verwerpelijk Haagsche geschillen over de rug van de Nederlandse leraar uit te vechten daarmee belangrijke kansen voor de versterking van het leraarsvak in gevaar brengend.

Met het ondermijnen van de rol die onderwijsvakorganisaties spelen in de versterking van het beroep van leraar, schendt men niet alleen internationaal erkende rechten, maar worden alle bij die organisaties aangesloten leraren wederom gekleineerd.

Education International vertegenwoordigt 401 onderwijsvakorganisaties in 171 landen waarbij 32 miljoen leraren zijn aangesloten.